

Samrådsredogörelse för detaljplan för fastighet Skogshyddan I m.fl. Hjo kommun, Västra Götalands län

Sammanfattning av planförslaget

Detaljplanens syfte är att möjliggöra för en utbyggnad av förskolan Skogshyddan och möta det behov som finns av fler förskoleplatser i Hjo kommun.

Samrådet

I enlighet med PBL (Plan- och bygglagen) 5 kap. 17 § har planförslaget varit ute på samråd under tiden mellan 2023-06-03 och 2023-08-04. Berörda sakägare, kommunala instanser, statliga myndigheter, berörda fastighetsägare, organisationer och övriga berörda har beretts tillfälle för samråd. Förslaget har varit utsänt för kännedom via brev till berörda och funnits tillgängligt på fysiskt hos Hjo kommun och i Kulturkvarteret samt tillgängligt på kommunens hemsida.

Efter samrådet har sju yttranden inkommit. I detta dokument sammanställs och besvaras inkomna synpunkter som berör detaljplanen. Samtliga yttranden finns att tillgå i sin helhet på Hjo kommun.

Yttranden har lämnats av:

Namn	Inkommit
1. Länsstyrelsen Västra Götaland	2023-07-26
2. Lantmäteriet	2023-07-03
3. Trafikverket	2023-07-10
4. Miljösamverkan östra Skaraborg	2023-07-14
5. Avfallshantering Östra Skaraborg	2023-07-19
6. Räddningstjänsten Östra Skaraborg	2023-07-03
7. Västtrafik	2023-07-06
8. Privatperson 1	2023-08-04
9. Privatperson 2	2023-08-04
10. Fastighetsägare I	2023-08-03

I. Länsstyrelsen Västra Götaland

Sammanfattning:

Bedömning enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör hälsa / säkerhet vad gäller buller, förorenad mark, risken för översvämning och skyfall samt miljökvalitetsnormer måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall prövas av Länsstyrelsen.

Hälsa och säkerhet, risk för översvämning

Extrem nederbörd/skyfall är något som kan orsaka problem redan idag och som förväntas bli vanligare och intensivare i framtiden. Kommunen behöver beskriva konsekvenserna av ett skyfall inom planområdet, minst ett klimatanpassat 100-årsregn. Även planens eventuella påverkan på området utanför planområdet samt framkomligheten till och från planområdet ska beaktas. Eventuella skyddsåtgärder som är nödvändiga för att skapa lämplighet behöver beskrivas och säkerställas. I bedömningen bör hänsyn tas till bland annat ytavrinningsvägar, lågpunkter och instängda områden.

Kommunen behöver också beskriva om förskolan betraktas som samhällsviktig verksamhet (barnomsorg ses ofta som samhällsviktig verksamhet). Samhällsviktig verksamhet kan föranleda behov av ett högre skydd, vilket kommunen behöver beakta.

Mer information finns i "Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall" (Fakta 2018:5), utgiven av länsstyrelserna i Stockholm och Västra Götaland.

Miljökvalitetsnorm för vatten

Kommunen har beskrivit i "undersökning om betydande miljöpåverkan" att planen inte har någon påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten. Av planbeskrivningen framgår att planförslaget bedöms att inte medföra några betydande förändringar som kan innebära att miljökvalitetsnormer överskrids.

Planområdet ligger i närheten av vattenförekomsten Hjoån, WA79326117, som har måttligt ekologisk status. Hjoån har höga naturvärden främst med anledning av stammar av öring och harr som reproducerar sig i ån. Det framgår inte av planbeskrivningen om vattenförekomsten kommer att vara recipient för dagvattnet från planområdet.

Av VISS – Vatteninformationssystem Sverige framgår att vattenförekomsten inte uppnår kraven för en god ekologisk status då det finns betydande påverkan på kvalitetsfaktorn näringsämnen från urban markanvändning. Övergödningsproblematiken i Hjoån beror på belastning av näringsämnen, totalfosfor.

Kommunen behöver därför förtydliga i planbeskrivningen var dagvattnet hamnar. Om Hjoån avses att bli recipient behöver kommunen beskriva om planförslaget medför ett äventyrande av MKN för vattenförekomsten. Kommunen behöver alltså beskriva hur de avser att följa MKN på kvalitetsfaktornivå näringsämnen utifrån vattenförekomstens specifika åtgärdsbehov.

Länsstyrelsen har noterat att kommunen har infört en egenskapsbestämmelse n1 för kvartersmark vilken är vägledande inom vilket område dagvatten från tak och hårdgjorda ytor ska fördröjas.

För att säkerställa planförslag följer MKN-vatten och har en tillräcklig dimensionering av en dagvattenanläggning för fördröjning och rening, bör om möjligt ytor reserveras i plankarta eller anges som planbestämmelser med angivelser om dimensioneringskrav för anläggningen.

Länsstyrelsen bedömer att så kan bli aktuellt om dagvattnet avleds till Hjoån och risk föreligger att

MKN äventyras.

Allmänt bör andelen hårdgjord yta begränsas för att minska mängden dagvatten från området.

Länsstyrelsen förespråkar att kommunen arbetar långsiktigt med öppna lösningar för dagvattenhantering samt på lösningar som medför att gröna och blå stråk bibehålls och förstärks. Gröna ytor med träd och annan växtlighet bidrar även till att minska effekterna av klimatförändringar som höga vattenflöden och värmeböljor.

Hälsa och säkerhet, Trafikbuller

Kommunen behöver komplettera planbeskrivningen med en bedömning av den nuvarande och förväntade framtida trafiksituationen och dess konsekvenser för planens ändamål samt redogöra för behov av eventuella skyddsåtgärder.

Hälsa och säkerhet, Förorenad mark

Kommunen anger att det inte finns några kända föroreningar inom planområdet. I planområdets direkta närhet finns ett objekt i länsstyrelsernas databas över potentiellt och konstaterat förorenade områden, EBH-stödet. Objektet har idnr 194519 och namnet Berglinds Handelsträdgård. Kommunen behöver utreda utbredningen av handelsträdgården och vilka processer som har pågått inom verksamheten i syfte att utreda om verksamheten kan ha påverkat planområdet. Då planområdet till viss del är bebyggt sedan tidigare kan det finnas fyllnadsmassor av okänt ursprung inom planområdet. Kommunen behöver även utreda om eventuella fyllnadsmassor kan vara en källa till föroreningar inom planområdet.

I ett första skede bör en historisk inventering göras över planområdet och dess närhet. I en historisk inventering ska alla de eventuella verksamheter och processer som kan ha påverkat planområdet beaktas. I den historiska inventeringen ska det framgå om handelsträdgårdens verksamhet bedrivits inom planområdet samt om handelsträdgårdens verksamhet kan ha påverkat planområdet vad gäller föroreningar. Den historiska inventeringen ska även omfatta om det finns fyllnadsmassor inom planområdet och om dessa kan vara förorenade.

Om det efter den historiska inventeringen finns misstanke om att planområdet kan vara förorenat ska en översiktlig miljöteknisk markundersökning utföras för att utreda om det krävs åtgärder för att kunna medge planerad markanvändning.

Om föroreningar påträffas, ska vid behov en fördjupad miljöteknisk markundersökning utföras. Vid påträffande av förorening ska en riskbedömning utföras för att utreda om det krävs åtgärder för att kunna medge planerad markanvändning. Finns det behov av åtgärder för att kunna medge planerad markanvändning ska detta säkerställas med en planbestämmelse. Alla steg i processen ska stämmas av med miljökontoret i Hjo kommun som är tillsynsmyndighet.

Kommunens kommentar:

Hälsa och säkerhet, risk för översvämning samt miljö kvalitetsnorm för vatten

Kommunen har låtit WSP upprätta en dagvattenutredning (Dagvattenutredning Skogshyddan-Hammardal, Hjo) som biläggs planhandlingen. Dagvattenutredningen berör förskoleområdet men också omkringliggande områden som i befintlig situation avleds gemensamt via Hammardal mot Hjoån som utgör recipient.

För den aktuella detaljplanen föreslår dagvattenutredningen ett avskärande dike öster om förskoleområdet för att förhindra att ytvatten rinner in på det område som tidigare har planerats för bostäder, men än så länge är obebyggt, samt ett fördröjningsmagasin inom närområdets lågpunkter som också ligger i anslutning till dagvattenservisen. Kapaciteten i dagvattenmagasinet styrs ej av plankartan.

Dagvattenmagasinet kan placeras såväl på kvartersmarken för förskolan som inom allmän platsmark för natur. Detta regleras med tillkommande bestämmelse m_1 som ersatt n_1 till granskningskedet samt tillkommande bestämmelse ”fördröjning” respektive ”dike”.

Dagvattenutredningen belyser även behovet av rening och fördröjning samt risken för översvämning. Eftersom näringsämnespåverkan utpekats som ett problem för båda recipienterna bör det säkerställas att dagvatten från planområdet renas till en nivå så att recipienterna inte får en försämring gällande näringsämnen. Samma resonemang gäller avseende kvicksilver och kvicksilverföreningar. De reningsanläggningar som föreslagits, makadam – och sedimentationssmagasin innebär att dagvattnet renas till en nivå som inte försämrar situationen för Hjoån.

Vad gäller risk för översvämning gör kommunen bedömningen att förskola i allmänhet är en samhällsviktig funktion. Vad gäller den specifika förskoleverksamheten på platsen tar kommunen inte ställning till det inom detta planarbete utan bedömer risken för översvämning som godtagbar i förhållande till dess konsekvenser. Vad gäller tillgängligheten vid kraftiga skyfall väntas vattendjup på Skogsvägen inte bli högre än 10 cm. Vattenflödesvägarna fördelar sig norr och söderut på Skogsvägen, och enligt utförd skyfallskartering (Ramböll) påverkas planområdet endast i mindre omfattning inom den befintliga grusytans lågpunkt mitt emot Rävstigen. Här kan lokalt vatten bli stående upp till 30 cm. Denna del kommer att byggas om vid utbyggnaden av förskolan. Krav på tillkommande bebyggelse och marklutningar är angivna i Boverkets byggregler, och behöver inte regleras ytterligare i planen. Kommunen bedömer därmed inte att det föreligger risk för människors hälsa vid kraftiga skyfall.

Dagvattenutredningen biläggs planhandlingen och det som berör detaljplanen sammanfattas i planbeskrivningen och bestämmelse om fördröjningsmagasin och dike inom allmän platsmark natur förs in på plankartan utöver bestämmelsen m_1 om behovet av fördröjningsåtgärder på kvartersmark.

Hälsa och säkerhet, Trafikbuller

Naturvårdsverkets vägledning för buller vid skolgård avser även förskolor. Vad gäller riktvärden för buller från väg och spårtrafik vid skolgård ska minst 50% av skolgårdens yta ej överstiga 50 dBA ekvivalent ljudnivå för dygn. Övriga vistelsezoner får ej överstiga 55 dBA ekvivalent ljudnivå för dygn.

Förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (SFS 2015:216) innehåller riktvärden för vägtrafikbuller. De riktvärden för ekvivalent ljudnivå som gäller för vägtrafik är 55 dBA vid bostadsfasad samt högst 50 dBA vid uteplats.

Riktvärdena för skolmiljöer sammanfaller således med de för bostadsändamål.

För att kunna bedöma framtida ekvivalenta bullernivåer som är ett slags genomsnitt av bullerhändelser över dygnet behöver man göra ett antagande av ökningen av antalet fordonsrörelser i området som konsekvens av den nya detaljplanen. Trafikmätningar har utförts dels på skogsvägen mellan Harstigen och Ekorrstigen 2023-10-03 trafikmätningar visar på en årsdygnstrafik, ÅDT på 437 ÅDT samt andel lastbilar 6%. Kommunen har även utfört trafikmätning av den andel som angör parkeringen till den befintliga förskolan, vilket visade på 53 ÅDT varav 10% utgörs av tung trafik. Det är sannolikt att förskolan vid en utbyggnad som motsvarar en dubbling också alstrar en trafikökning med det motsvarande fördubbling. En hypotes skulle då vara att Skogsvägens 437 ÅDT skulle öka med 53 ÅDT till 490 ÅDT.

Trafikverkets trafikstringsverktyg har använts för att stämma av denna hypotes och med verktyget bedöma den ökning av antal fordonsrörelser som skulle kunna bli konsekvenser av en förskolans utbyggnad med 600 m². Enligt trafikstringsverktyget bedöms antal fordonsrörelser öka med 109 ÅDT. Det är en dubbling av antalet fordonsrörelser i jämförelse med hypotesen ovan (53 ÅDT). Kommunen bedömer att trafikstringsverktyget ”räknar högt” och att det sannolikt är god marginal till framtida verkliga förhållanden. Nyttotrafik är inte medräknad i trafikstringen, men frekvensen av avfalls- och

varutransporter bedöms inte öka med en utbyggnad. Om den ökande årsdygnstrafiken på 109 ÅDT läggs samman med nuvarande uppmätta årsdygnstrafik på Skogsvägen skulle enligt trafikstringsverket årsdygnstrafik bli 546 ÅDT. Kommunen gör den sammanvägda bedömningen att den framtida årsdygnstrafiken kommer att öka mellan 53 och 110 ÅDT och att den framtida årsdygnstrafiken kommer att vara i intervallet mellan 490 och 546 ÅDT.

Boverkets rapport "Hur mycket bullrar trafiken" har studerats för att göra en översiktlig beräkning av vägtrafikbuller. Rapportens avser bostadsbebyggelse och enbart trafikmängder från 1000 fordon/dygn men ger ändå en bild av vilka trafikmängder som krävs för uppnå de ljudnivåer som innebär en olägenhet för såväl bostads- som förskoleändamål. Då differensen mellan trafikmängden på plats och nivån på 1000 fordon/dygn är stor bedömer kommunen att sådana trafikökningar härledda till andra framtida samhällseffekter som justeras i form av årliga uppräkningsstal inte är nödvändiga för en bedömning av framtida trafikbullernivåer.

Enligt Boverkets rapport "Hur mycket bullrar trafiken" innebär placering av bebyggelse 10 m från vägmitt ekvivalenta bullernivåer på 53 dBA för en trafikmängd på 1000 fordon. Såväl bostadsbebyggelsen väster om Skogsvägen som förskolebyggnaden är belägna mer än 10 meter från vägmitt. Detta innebär att riktvärde på 55 dBA vid bostadsfasad underskrids. Vid 20 meter från vägmitt reduceras ljudnivån med ytterligare 3 dBA vilket innebär att byggnadsfasad här underskrids 50 dBA. Detta innebär även att merparten av förskolegårdens vistelsezoner (mer än 50%) kommer att underskrida dessa nivåer.

Då det är rejäl marginal mellan den de trafikmängder som studerats av Boverket och kommunens bedömning av trafikstringen, då hastigheten är relativt låg, samt både befintlig och ny bebyggelse är och avses placeras på distans från vägområdet bedömer kommunen inte att det föreligger någon risk för människors hälsa avseende trafikbuller. Skyddsåtgärder i form av särskilda bestämmelser på plankartan är inte aktuella.

Hälsa och säkerhet – Föreordnad mark. Översiktligt miljöteknisk markundersökning av f d Berglinds handelsträdgård utfördes 2021 av Relement Miljö Väst AB på uppdrag av Hjo kommun. Ytliga markprovtagningar utfördes inom ett område kring handelsträdgården. (Fig 4 i rapporten) i syfte att klargöra om fastigheten Söder 3:43 kunde ha kontaminerats av den tidigare verksamheten och om eventuella föroreningar utgör någon risk för människors hälsa och miljö. Resultaten från undersökningen visar på lätt förhöjda halter av några metaller och bekämpningsmedel i yttlig mulljord där det tidigare fanns växthus. Övriga provtagningsytor bland annat de närmast det aktuella planområdet visar inte på några nivåer över känslig markanvändning. Kommunen bedömer med stöd i analysresultatet (tabell 1) att det inte finns risk för skadliga föroreningar inom planområdet med anledning av närheten till handelsträdgården.

De föroreningar som har påträffats är lätt förhöjda halter av kvicksilver, bly och kvintozen + pentakloranalin vid provtagningspunkter längre norrut i undersökningsområdets centrala del där det tidigare fanns växthus, dessa områden är belägna minst 40 m från egenskapsområde för förskola. Enligt utredningen innebär halterna vid dessa provtagningspunkter ingen oacceptabel risk vid nuvarande användning (odling) och är godtagbara för mindre känslig markanvändning. Rapporten biläggs granskningshandlingen, och väsentlig information från denna arbetas in i planbeskrivningen.

Fyllnadsmaterial i form av bärlagergrus har använts för tillfällig förskolebyggnad som stod på platsen från 2013 fram till dess Knäppanförskolan stod färdig. Förskolegårdens jordkulle anlades i samband med att Lundbyområdet byggdes ut omkring 1970. Jordmassorna till kullen härledds till matjorden inom den jordbruksmark som schaktades bort för beredning av villatomterna. Efter anläggandet av förskolan i slutet på 1980-talet flyttades kullen för att placeras utanför den inhägnade förskolegården. Kommunen bedömer inte att det finns anledning att befara att dessa material skulle vara förorenade och förtydligar bakgrunden till sitt ställningstagande i planbeskrivningen.

2. Lantmäteriet

Sammanfattning:

Delar av planen som bör förbättras

Beskrivning av hur x-området ska genomföras och skötas

I planen finns ett x-område utlagt, men det finns inget omnämnt i planbeskrivningen om x-området eller hur det är tänkt att genomföras. Lantmäteriet vill här upplysa om följande vad gäller x-områden:

- Genom att lägga ut x-område i en detaljplan reglerar kommunen endast att byggnadsnämnden inte får bevilja bygglov som hindrar möjligheten att bilda en rättighet för allmänhetens tillträde till x-området. För att rättigheten ska vara säkerställd krävs det dock att det även finns en upplåtelse till exempel ett servitut till förmån för en kommunal fastighet.
- Om någon annan än kommunen äger marken kan ägaren kräva att kommunen ska ordna en rättighet för att använda utrymmet och betala ersättning för detta.
- Det finns inget regelverk kring utbyggnad och underhåll av anläggningar på x-områden.
- Om ingen annan bygger ut anläggningar på området faller det därför rimligen på kommunen att ordna detta.
- Kommunen är skyldig att sköta underhåll och renhållning inom x-områden sedan man till exempel skapat rättighet för området.
- Om det i en gällande plan är så att markägaren, eller någon rättighetshavare, inte vill upplåta en sådan rätt och släppa fram allmänheten, har kommunen små möjligheter att tvinga sig till en sådan rätt. För att vara säker på att få tillträde till fastigheten behöver normalt sett rättigheten säkras upp innan planen antas.
- Om kommunen och markägaren inte skrivit något avtals servitut kring x-området krävs det dessutom att det är av väsentlig betydelse för en kommunal fastighet för att det ska vara möjligt att bilda ett servitut på x-området i en lantmäteriförrättning.

Dessa förhållanden behöver på något sätt beskrivas i planhandlingarna med anledning av att det finns x-områden utlagda i planförslaget. Om det ovanstående innebär problem för kommunen borde det kanske övervägas att lägga ut området för gång- och cykeltrafik som allmän plats i stället för som x-område?

Ange genomförandetiden i antal år i stället

Genomförandetiden bör i anges i antal år i stället för i antal månader. Enligt 4 kap. 21 § PBL ska genomförandetiden bestämmas till mellan 5 och 15 år. Att ange genomförande tiden i antal månader gör detaljplanen mer otydlig och svårare att förstå. I de nationella specifikationerna som gäller för digitala detaljplaner vilka ska laddas upp till Nationella geodataplattformen NGP anges visserligen att genomförandetiden ska anges i antal månader i NGP. Vid utformningen av specifikationerna var dock avsikten att:

- genomförandetiden i planbestämmelsen och i planbeskrivningen även i fortsättningen ska anges i antal år och
- omvandlingen från antal år till antal månader ska ske i det dataprogram som kommunen använder för att skapa detaljplanen och ladda upp informationen till NGP. Underrubrik

Kontrollera fastighetsgränser med 0,025 meters lägesosäkerhet

Ett antal fastighetsgränser inom planområdet är inlagda i den digitala registerkartan med mycket

god lägesosäkerhet (0,025 meter), men denna lägesosäkerhet kan vara missvisande. Det är möjligt att dessa fastighetsgränser inte har kontrollmätts av kommunen.

Vid övergången mellan referenssystemen RT 90 och SWEREF 99 transformerades nämligen tusentals gränspunkter över hela landet som registrerades rakt av, utan kontroll, med lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter. Det har i efterhand visat sig att många av dessa punkter till exempel i områden med lokala stornät kan ha god "intern" lägesosäkerhet, men inte ligga rätt i förhållande till SWEREF 99.

Lantmäteriet uppmanar därför kommunen att vara extra uppmärksam vid planläggning av områden där det förekommer gränser med just lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter, och vid behov kontrollmäta sådana gränser.

Grundkarta

- Teckenförklaring till grundkartan saknas.
- Angivelse om aktualitetsdatum för fastighetsredovisningen respektive för övriga detaljer i grundkartan saknas.
- Aktualitetsdatum för fastighetsredovisningen respektive för övriga detaljer i grundkartan är något föråldrad. Det är viktigt att grundkartan är aktuell i varje steg av planprocessen för att det ska vara lätt att överblicka de förutsättningar som finns för planläggningen.
- Angivelse om koordinatsystem i plan respektive höjd saknas.

Kommunens kommentar:

X-bestämmelsen tas bort efter bedömningen att den inte behövs. Placering av gc-stråk förläggs till gatumarken varför även de x-områden inom den intilliggande äldre detaljplanen tas bort.

Plankartan justeras med att genomförandetiden ändras från månader till år.

Grundkartan har kompletterats och dess aktualitet har setts över till granskningshandlingen.

3. Trafikverket

Sammanfattning:

Trafikverket har granskat samrådshandlingarna och har inget att erinra mot planförslaget.

4. Miljösamverkan östra Skaraborg

Sammanfattning:

Av planbeskrivningen framgår det att det inte skulle finnas några kända föroreningar inom planområdet, men inte vad den bedömningen är baserad på. Planområdet gränsar i nordost till verksamheter som kan ge upphov till förorenade områden. Närmast finns ett koloniområde. Det framgår inte av planhandlingarna om det finns fyllnadsmassor inom planområdet och vad dessa i så fall har för ursprung. Den mindre kulle som finns inom planområdet består av schaktmassor av okänt ursprung. Avsnittet om trafikbuller på sidan 14 i planbeskrivningen verkar ha fallit bort.

Planhandlingarna saknar information om berörda vattenförekomster. Planområdet berörs delvis av grundvattenförekomsten Karlsborg-S. Fågelås. Närmaste ytvattenförekomst är Hjoån.

Planhandlingarna behöver kompletteras med denna information samt planförslagets eventuella påverkan på dessa.

Kommunens kommentar

Angående trafikbuller, förorenad mark respektive fyllnadsmaterial se svar till Länsstyrelsen.

Planbeskrivningen kompletteras med information kring föroreningar, vattenförekomster och trafikbuller.

5. Avfallshantering Östra Skaraborg

Sammanfattning:

Gällande sophämtning för ovanstående vill vi framhålla följande för att uppfylla reglerna i avfallsföreskrifterna. Behållare ska placeras så att hämtning kan ske på ett arbetsmiljösäkert sätt. Är där trottoar ser vi att den är sänkt vid hämtningsplatsen. Transportvägen till hämtningsplatsen ha en fri höjd på minst 3,65 meter, ha en fri bredd på minst 3 meter samt ha en bärighet för ett fordon på 18 ton. Vid hämtningsplatsen ska yta finnas med en bredd på minst 4,5 meter, fri längd på minst 14 meter samt ha en fri höjd på minst 5 meter. Säkerheten vid hämtning är ytterst viktig. Därför ska placeringen vara sådan att backning, utöver normalt vändning- och tömningsarbete, inte behöver ske. För återvändsgator ska det finnas en vändyta med diameter 18 meter samt en fri remsa på cirka 1,5 meter utanför vändytan. Vändning kan också ske i en T-korsning. Lämplighetsbedömning görs av kommunalförbundet i varje enskilt fall. I områden med kraftig lutning vid hämtningsplatser kan det bli aktuellt att hämtning inte kan ske vid tomtgräns.

Vidare vill vi framhålla att innehavare av hushållsavfall eller förpackningar har ansvar för att sortera och lämna det enligt gällande nationella lagar, förordningar och föreskrifter samt i enlighet med Avfall & Återvinning Skaraborgs föreskrifter och anvisningar meddelade till dessa föreskrifter.

Från och med år 2027 blir det förutom hämtning av rest- och matavfall obligatorisk fastighetsnära hämtning även av förpackningar. Det vill säga plast-, papper-, färgat- och ofärgat glas- samt metallförpackningar. Detta innebär att större ytor kommer att behöva avsättas för fler antal kärl både för flerfamiljshus samt småhus.

Kommunens kommentar

Tömning av avfallskärl kommer att kunna hanteras på likartat sätt som i befintlig situation men en ny lastzon avses tillskapas på norra sidan av byggnaden.

6. Räddningstjänsten Östra Skaraborg

Sammanfattning:

Räddningstjänsten har inget att erinra i aktuellt ärende.

7. Förvaltningen för kulturutveckling

Sammanfattning:

Det område som detaljplanen omfattar ligger inte i någon kulturmiljö som uppmärksammats i de kunskapsunderlag för Hjo som utarbetats, varken 1976 eller 2017. Det aktuella planområdet gränsar till två kulturmiljöer som uppmärksammades 2017, men då tillbyggnaden av förskolan enligt planen ska anpassas till befintlig skolbyggnad har Förvaltningen för kulturutveckling inget att erinra mot förslaget till detaljplan.

Kommunens kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

8. Privatperson I

Hej!

Jag är förälder till barn på Skogshyddans förskola och kommer med följande synpunkter och frågor angående den detaljplan som gjorts gällande utbyggnad av förskolan.

När jag läser detaljplanen står det att ni på samhällsbyggnad har fått uppdraget att bygga ut Skogshyddans förskola. Har det eller finns det inget uppdrag att bygga en förskola likt Skogshyddan på annan plats i staden för att uppmuntra till den strategi kommunen har kring närhet och cykelavstånd till förskola? Det finns tex ingen kommunal förskola i Almedal/Sanna-området. Indelningen till förskoleklass sker beroende på var man bor. Hade förskolorna legat utportionerat hade barnen fått större chans att faktiskt få gå med sina kompisar och även ha nära till sina vänner. Men det förutsätter att det finns närhet till förskola i alla delar av staden.

Stora förskolor är på modet att bygga. Ni hänvisar i detaljplanen till barnkonventionen. Men Skolverket föredrar barngrupper på max 12 barn i barngrupper i åldern 1-3 och max 15 barn i åldern 4-5. Med 108 platser och sex avdelningar blir det minst 18 barn i varje grupp. Hur tänker ni där? För att stora förskolor ska fungera krävs det god planering av verksamheten.

När det är personalbrist på utbildad personal i dagsläget (inte enbart Skogshyddans problem) hur blir det då när fler pedagoger behöver anställas för att täcka upp till den dubbla storleken förskolan är tänkt att bli? Då både stora barngrupper och förskolor är svårhanterliga för barn att vistas i, krävs det att det finns tillräckligt med utbildad personal som kan planera och stötta.

Många föräldrar har just valt Skogshyddan för dess mindre storlek och valt bort de större varianterna. En sådan valbarhet borde finnas i en stad.

Ni nämner även i detaljplanen att Skogshyddan ska effektiviseras. På vilket sätt är den ineffektiv nu? Hur ska den effektiviseras och vad innebär det att effektivisera en förskola?

När man ser på kartan över bygget har man tagit en stor del av den stora gården barnen vistas på. Bygget kommer ske i extrem närhet till barnen. Det står väldigt lite i planen hur genomförandet ska ske. Ska barnen flyttas? Vara kvar och vistas i en bullrig byggarbetsplats? Utemiljön - var ska alla barn vara och leka? De här viktiga frågeställningarna behöver besvaras men det ges inga svar

Kommunens kommentar:

Angående närhetsprincip mm. En utbyggnad av den befintliga förskolan är detaljplanens syfte och utgångspunkt. Det är också det alternativ som fastighetsenheten tillsammans med kommunens barn- och utbildningsenhet bedömt svarat bäst mot behovet och som kommunfullmäktige valt att prioritera i den kommunala budgeten för 2024. Med bättre effektivitet som nämnts i synpunkten avses personalresurser.

I den byggprojektgrupp som arbetar med utformningen av den nya förskolan tillsammans med arkitekt ingår såväl rektorer som fackligt utsedda representanter från personalen utöver kommunens samhällsbyggnadsenhet. Stor vikt läggs vid skapa trygga vistelsemiljöer för barnen. Omgivningen är också rik på gröna miljöer och förskolegården kommer att utökas i jämförelse med befintlig situation.

Byggprocessen styrs av ett strikt regelverk kopplat till säker arbetsmiljö både för de som vistas i befintlig verksamhet och de som utför själva byggprojektet. Det innebär bland annat att arbetsområdet kommer stänglas in och leveranser skiljas från övrig angöring. Viss bullerpåverkan under byggtiden är oundviklig, men med kvarvarande verksamhet på plats är det tvunget att dialog sker mellan utförare och verksamhet, så att kritiska situationer kan planeras och minimeras.

9. Privatperson 2

Följande synpunkter kommer från en förälder med barn på Skogshyddan förskola:

Jag ställer mig starkt ifrågasättande till detaljplanens syfte att bygga ut den befintliga förskolan. Vi är många föräldrar som valt att ha våra barn på Skogshyddan just på grund av dess storlek. En liten förskola är enligt mig en tryggare plats för barn att vistas i då all personal känner alla barn och barnen känner dessutom alla barnen på förskolan. Detta är både min upplevelse som tidigare jobb som vikarie i flera olika förskolor samt som förälder. När jag arbetade inom förskolan upplevde jag alltid att de små förskolorna var en tryggare plats för barnen då alla i personalen kände alla barn och speciellt där det fanns barn med sjukdomar eller speciella behov fanns ett större gemensamt ansvar på de mindre förskolorna än de större. Man hjälps åt i personalen på ett annat sätt och det är dessutom lättare att hålla kontakten med föräldrar då man har full koll på vem som är förälder till vilket barn. Detta blir svårare ju fler barn som går på förskolan.

För yngre barn finns det ingen forskning som tyder på att stora skolor skulle vara gynnsamt, varken gällande prestation eller välmående. Snarare är det tvärtom att barn och yngre elever skulle kunna gynnas av mindre enheter. På mindre skolor har lärare ofta närmare kontakt med varandra, med eleverna och med föräldrarna, samt att de tycks uppvisa ett starkare personligt engagemang och större ansvar för elevernas välgång och välbefinnande. Flera menar att mindre skolor verkar skapa en större trygghet, vilket är särskilt betydelsefullt för yngre barngrupper.

Även barn i socioekonomiskt utsatta familjer gynnas av mindre enheter. (Källa: Adolfsson, C.H. 2014, Skolstorlekens påverkan på elevers skolprestationer och sociala situation i skolan: en forskningsöversikt". Linnéuniversitetet.)

I detaljplanen trycker man på att alla ska ha nära till sin förskola. Från Skogshyddan tar det 10 minuter att promenera till Hamnarens förskola åt ena hållet och till Knäpplans åt andra. Tre förskolor på väldigt nära avstånd. Men i Sanna-området finns ingen förskola alls inom rimligt gångavstånd. Borde man inte istället försöka få till en förskola där så det punkten tillgodoses alla oavsett vart man bor i stan man bor och dessutom avlasta nuvarande förskolor så fler kan få en förskoleplats i närhet till hemmet. Då dessa föräldrar oftast behöver transportera som barn med bil till förskolan kan även kommunens egen cykelstrategi användas som argument för detta.

I punkten barnperspektiv tas ingen hänsyn till hur en ombyggnation påverkar barnen som går där idag under bygget och efter. Är tanken att barnen ska tillbringa sin vardag på en byggarbetsplats eller ska man flytta verksamheten till en annan plats under byggnationen. Kan man då få plats med alla barnen på samma ställe eller kommer vi behöva lämna syskon på olika ställen? Ett problem ni inte ens skulle behöva tänka på om man istället tog beslutet att bygga en helt ny förskola i förslagsvis ett område som saknar förskola idag. För många barn kan detta nog vara ett spännande äventyr men för andra något otryggt och stressande. Hur tillgodoses dessa barn?

Kommentar

Se svar till privatperson 1.

1. Fastighetsägare 1

Fastighetsägaren 1 ser positivt på att förskolan utökas och har inget att invända mot det framtida användandet av fastigheten. Men det finns idag en problematik med ytvattenavrinningen i området som förorsakar vatteninträngning i källaren både hos fastighetsägaren och dess granne enligt yttrandet. Befintliga dagvattenledningar och brunnar kan inte svälja all nederbörd och smältvatten från Lundbyområdet och nedåt, utan det bildas med jämna mellanrum en liten sjö på grönområdet

mellan planområdet och våra fastigheter utmed Strömsdalsvägen där vattnet sedan rinner genom marken in i källaren. Fastighetsägaren har bekostat ny dränering under 2022 vilket tyvärr inte har hjälpt, utan även nu i skrivande stund står det vatten på golvet i min källare. Om den genomsläppliga markytan minskas på grund av en ny byggnadskropp och utökning av hårdgjorda ytor så befarar jag ännu större problem i framtiden, om inte detta tas om hand med en utökning av dagvattenbrunnar och ledningar och att dagvattensystemet utökas i samband med byggnationen. I planbeskrivning på sida 15 om dagvattenhanteringen behöver texten kompletteras avseende nuvarande problem med att det befintliga dagvattensystemet inte kan hantera nuvarande volymer ytvatten.

Kommunens kommentar:

Efter samrådet har en ny brunn och dagvattenledning anlagts inom gräsfältets lågpunkt för att avleda området från stående vatten. En dagvattenutredning har också tagits fram för att säkerställa lämpliga åtgärder för dagvattenhanteringen avseende fördröjning, rening och avledning. En yta sydöst om förskoleanläggningen kommer att regleras på plankartan med dike och fördröjningsmagasin. Dagvattenutredningen belyser även konsekvenser vid skyfall.

Förslag till revidering av detaljplan för fastighet Skogshyddan I m.fl. (arbetsnamn) Hjo kommun, Västra Götalands län.

Hjo kommun har bedömt att det är lämpligt att gå vidare med följande justeringar på plankartan:

- Område för fördröjningsmagasin och dike inom naturmark tillkommer. Detta innebär viss utvidgning av planområdet.
- Skogsvägens utformning vidareutvecklas med placering av ny gång- och cykelväg utmed skogsvägen som på plankartan ingår i den övergripande bestämmelsen för gata. Delar av detta innebär en utvidgning av planområdet. Styrning i plankartan av utfartslägen tas bort. Nuvarande parkmark inom Skogsvägens vägslänt ändras till kvartersmark för förskola med mark som inte får bebyggas. Planområdet utvidgas även åt söder, med avsikten att justera plankartans läge på den befintliga gång- och cykelvägen så att den stämmer överens med verkligheten.
- Högsta nockhöjd höjs från 5,5 meter till 7,5 meter för att åstadkomma bättre rumshöjd och plats för teknik ovan undertak.
- Bestämmelse om parkmark ersätts av bestämmelse om Natur vilket motsvarar aktuell skötselnivå och karaktär.
Egenskapsbestämmelse för kvartersmark om markens anordnande och vegetation – n1 - ”Dagvatten från tak och hårdgjorda ytor ska fördröjas på den enskilda fastigheten genom infiltration, avledning till grönytor eller fördröjningsmagasin innan det avleds till diken eller det kommunala systemet.” – ersätts av m1 ”Skydd mot översvämning från dagvatten från tak och hårdgjorda ytor ska utföras med fördröjande åtgärder innan det avleds till det kommunala systemet”
- Utöver detta minskas område som ej får förses med byggnad (prickmark) inom område för förskola, detta för att åstadkomma en större flexibilitet avseende mindre byggnader och byggnadskomplement som kan komma att aktualiseras inom förskolans utemiljö i framtiden.

Hjo kommun har förutom beskrivning av ovanstående bedömt att det är lämpligt att gå vidare med följande justeringar i planbeskrivningen med utgångspunkt i inkomna synpunkter:

- Sammanfattning av dagvattenutredningen. Bilaga dagvattenutredning.
- Sammanfattning av risk för människors hälsa och säkerhet avseende risk för översvämning vid skyfall, risk för störande buller och risk för föroreningar. Bilaga ovanstående dagvattenutredning samt ”Rapport Berglinds handelsträdgård” - översiktlig miljöteknisk markundersökning.
- Beskrivning av miljökvalitetsnorm för vatten samt beskrivning av vattenförekomster.

Utöver detta justeras hänvisningen till den aktuella visionen för Hjo kommun.

Samrådsredogörelsen har upprättats av Hjo kommun

Matilda Åslin
Planarkitekt